

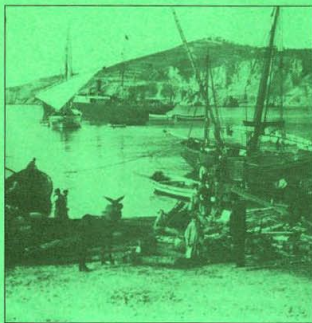
El litoral gironí vint anys després del «Debat Costa Brava»

enguany es commemora el 20è aniversari de la celebració del "DEBAT COSTA BRAVA", FÒRUM OBERT DE PERSONES I ORGANITZACIONS QUE S'APLEGAREN AMB LA INTENCIÓ DE DONAR UN TOMB DEFINITIU A L'ESTAT DE DEGRADACIÓ PAISATGÍSTICA QUE JA LLAVORS PATIA EL LITORAL GIRONÍ.

Entre novembre i desembre del 1976 es realitzava el ja històric "Debat Costa Brava", en què un nombrós grup de persones i entitats que recollien les inquietuds populars de l'època debateren els greus problemes estructurals, de desenvolupament i de preservació del paisatge que patia el litoral gironí. No debades, en el període de temps que abraça des de l'inici del turisme com a fenomen de masses —dècada del 1960— fins a la finalització del règim franquista i la constitució dels primers ajuntaments democràtics —any 1979—, es desenvoluparen a la zona un bon nombre de processos constructius altament impactants pel seu entorn natural. A banda de gran quantitat d'urbanitzacions, fou també durant aquest temps quan es produí l'accelerat creixement i puixança del conjunt de nuclis turístics de la faixa costanera.

Davant el seguit de pronunciaments en bé de la definitiva preservació del paisatge i d'unanimitats pel reedreçament d'una situació que ja llavors havia estat qualificada de catastròfica, semblava clar que l'expansió urbanística a la regió litoral havia tocat sostre definitivament, i que el futur de la gestió turística passava per criteris força restrictius i de manteniment dels valors naturals. Pocs anys més tard, però, restaurades les llibertats i amb institucions pròpies amb plens poders per ordenar a voluntat el territori, el ritme de predació del paisatge se seguia mantenint i sense perdre força, ara però, darrere l'escut d'uns ajuntaments democràtics i d'una suposada voluntat del poble.

En aquesta colla d'anys transcorreguts des de la celebració del "Debat Costa Brava" fins als nostres dies, hem presenciats processos d'ocupació urbanística altament impactants per al territori. En alguns casos les mobilitzacions populars —talment com en els vells temps— han aconseguit aturar l'embat dels especuladors. Aquest ha estat el cas, per

Barques a Sant Feliu de Guixols abans de la turistització.

exemple, de la pretesa urbanització dels aiguamolls de Pals o de la platja de Castell. En altres, l'abassegadora força dels poders econòmics i la connivència administrativa, han permès atemptats comparables als que tantes vegades denunciarem en temps de dictadura. En aquest sentit, és destacable la revifalla de les grans operacions immobiliàries i de caire especulatiu (complexos per a la pràctica del golf, ports, grans espais recreatius i de lleure...), ara, però, emmascarades rere models aparentment alternatius com la promoció d'ofertes "de qualitat".

Tanmateix, l'execució i el plantejament de les grans infraestructures viàries i de tota mena, entesos com a símbol de progrés i modernitat, s'emmarca en una preocupant línia de continuïtat del que és una política turística expansiva i de creixement sense fi. L'aprovaçió l'any 1992 del Pla d'Espais d'Interès Natural (Pein), va significar un petit bri d'esperança enmig de tot aquest panorama tan desencorajador, si més no com a element clau a l'hora de determinar el límit màxim de creixement de la zona urbanitzada en alguns sectors especialment conflictius si ens atemem a les expectatives d'edificació. Com a dada d'interès cal esmentar que, de la revisió al plantejament dels 22 municipis del front

mari de la Costa Brava, hem observat que dels 216,1 km de litoral, 117,7 estan ja urbanitzats o tenen la qualificació d'urbanitzables.

Aquesta paradoxa històrica de la Costa Brava, que consisteix que mentre per un costat es proclama la independència entre l'entorn paisatgístic i l'èxit com a destinació turística, per l'altre hom fomenta la seva explotació en una constant fagocitació del territori i els propis recursos naturals, està tenint ja la seva fidel reproducció a les comarques de muntanya. En aquests espais, si bé el procés de desenvolupament és encara

primerenc, tot apunta cap a la reproducció de models igualment lessius cap al territori i el paisatge, fent cas omís de la dissortada experiència de creixement agressiu d'altres zones del país.

Catalunya, símbol de l'europeïtat i bressol d'importants canvis conceptuals en els més diversos àmbits de l'activitat social i de la tècnica, no ha estat capaç encara d'embastar altres models de desenvolupament realment alternatius, que facin compatibles l'explotació dels recursos turístics, el manteniment de l'activitat productiva i la preservació dels valors naturals i paisatgístics del territori. El desplegament de voluntats de tota mena que en aquests últims anys s'han invertit en la consolidació de l'actual model turístic i de creixement econòmic, bé es podia haver esmerçat en la promoció i la recerca de fórmules imaginatives de desenvolupament que permetessin una explotació sostenible dels recursos, tothora finits i limitats. Ajudar decisions d'aquest ordre —i amb el risc que se'ns titlli d'apocalíptics—, sols ens pot portar a progressius estats de migradesa ecològica i, en el cas de lògiques situacions de penediment, a substancials increments dels costos —econòmics i socials— de reconversió. Mentre això no passi, ens haurem de continuar exercitant en l'elaboració d'articles i la celebració de col·loquis sobre els mals que afecten i destrueixen la Costa Brava. Vint anys després del «Debat», d'això sí que realment n'hem après.

Ramon Fortià